

Românii între Orient și Occident. Conservatorism și modernizare

Schița lecției

1. Proiecte de modernizare
2. Principatele, între puterea suzerană și puterea protectoare

Proiecte de modernizare

- 1769: Moldova -> proiectul de republică al mării boierimi redactat de mitropolitul Gavril Callimachi -> în fruntea statului trebuiau să fie 12 mari boieri
- 1802: Moldova -> proiectul de republică al mării boierimi redactat de Dumitrache Sturdza -> *Plan sau o formă de oblăduire republicească aristodemocraticească* -> republica trebuia să fie condusă de trei divanuri formate din boieri, pe baza principiului separării puterilor în stat
- 1817-1818: Iordache Rosetti-Roznovanu a scris 8 proiecte de reformă -> diminuarea rolului instituției domniei în favoarea Adunării Obștești și a Divanului, ambele formate din boieri
- 1821: **revoluția lui Tudor Vladimirescu** -> 1822: revenirea la domniile pământene în Țara Românească (Grigore Dimitrie Ghica) și Moldova (Ioniță Sandu Sturdza)
- 1822: Moldova -> **Constituția Cărvunarilor** -> redactat de Ionică Tăutu -> prevedea limitarea puterii domnești în favoarea Sfatului domnesc, autonomia față de Imperiul Otoman, acordarea de drepturi și libertăți cetățenești
- 1838: **Actul de unire și independență** -> redactat de Ion Câmpineanu -> cerea înlăturarea suzeranității otomane și a protectoratului rus
1838: **Osăbitul act de numire a suveranului românilor** -> redactat de Ion Câmpineanu -> era un proiect de constituție, care prevedea instaurarea unei monarhii constituționale, care să garanteze drepturile și libertățile cetățenești

Principatele, între puterea suzerană și puterea protectoare

- 1826: **Convenția de la Akkerman** -> domnii erau numiți pe o perioadă de 7 ani dintre boierii pământeni, libertatea comerțului, retragerea armatei otomane din principate -> turcii nu respectă convenția
- 1828-1829: **războiul ruso-turc** -> rușii înving -> **tratatul de la Adrianopol** (1829) -> se instaura protectoratul rusesc asupra principatelor, domnii erau numiți pe viață, raialele Turnu, Giurgiu și Brăila reveneau Țării Românești, iar granița era stabilită pe Dunăre
- 1828-1834: Țara Românească și Moldova se află sub ocupație rusească -> sunt adoptate Regulamentele Organice (la 1 iulie 1831 în Țara Românească și la 1 ianuarie 1832 în Moldova), documente cu rol constituțional redactate în timpul guvernării consulului general rus Pavel Kiseleff

Prevederile Regulamentelor Organice:

- aplicarea principiului separării puterilor în stat (puterea executivă era deținută de domn și Sfatul administrativ, puterea legislativă era deținută de Adunarea Obștească, iar puterea judecătorească era deținută de Înalțul Divan Domnesc)
- reorganizarea învățământului
- reînființarea armatei naționale
- unificarea impozitelor
- desființarea vămilor interne
- înființarea arhivelor de stat

Primii domni regulamentari au fost Alexandru Ghica în Țara Românească și Mihail Sturdza în Moldova. Cei doi au fost numiți de Poartă și de Rusia, deși Regulamentele Organice prevedeau alegerea lor.

- 1848: a avut loc **revoluția pașoptistă** -> a fost înfrântă -> în 1849 se încheie **Convenția de la Balta Liman**, care prevedea numirea domnilor pe o perioadă de 7 ani de către Poartă, cu acordul Rusiei, aceștia fiind considerați

Înalți funcționari ai Imperiului Otoman (Barbu Știrbei în Țara Românească și Grigore Alexandru Ghica în Moldova)